

Ballagás

Ki ne emlékeznék édesapja utolsó csókjára, amelyet akkor lehelt ajkunkra, amikor ki-váltunk a szülői házból és a küszöbről az utolsó visszapillantást tettük gyermekjatekaink elárvult színterére.

Ott rezeg ennek a csóknak a lehellete az ajkunkon és az érettség dobogó és annyit áldozó szív remegését visszük magunkkal, amerre a sors utjai vezetnek. És sok mindent elfeledünk, el is kell felednünk, de ezt az egyet sohasem!

Ennek az anyai csóknak a testvére töltötte be a héten csü-törtökön városunk kereskedelmi iskolájának falait, udvarát, amikor is az intézet IV. osztályát elvégzett 30 növendék testileg, lelkileg ün-nepi ruhába öltözött szalamen-derbe sorakozott, végigballagta a folyosókat, a tantermek mindenikét, az udvart, az épületet és el-árasztotta a lelkekkel együtt az egészet az ősi: Ballag már a vén-diák merengő melódiája.

Szép közönség jött össze az iskolaudvaron végbement kedves és bensőséges ünnepségre, amely az Alma Mater utolsó csókját lehelt rá édes gyermekeire, akiket a magyar kereskedelmi élet szel-lemi titkainak mélységein és mere-dekein, irányain és tövises utjain elsőként vezetett, tanított és nevelt az intézetnek erre a most elkövet-kező első érettségi vizsgára! A szü-lők és érdeklődők soraiban meg-jelent a város polgármestere, a helyi lelkész kar képviselői, a tanári kar teljes számban és a bucsuzók nyo-mában felsorakozó, visszamarado ifjúság.

A Himnusz elénekzése után Domokos I. ballagó diák tolmá-csolta a bucsuzók érzéseit, meleg-ségtől áthatott értékes megnyilat-kozásban, majd az iskola zászló-ját adták át néma csendben a he-lyőkbe lépő III. osztályosoknak, kiknek a nevében Patay Árpád szép beszéddel köszönt el az Élet iskolájába indulóktól. Majd a tan-könyvek átadása után Zavilla Vik-tor igazgató magas szárnyalású be-széde sugározta bele a ballagó se-reg szívébe az iskola utolsó üze-netének melegségét, reménységét, az intézet által a magyar közgaz-dasági élet számára nevelt ifju-gárdába vetett bizalmát, amellyel a jelen idők őrségváltása idején az életbe indulók tanítványsereg irá-nyában táplál. — A szív igazi hang-ján elmondott magasszárnyalású beszéd láthatóan mély benyomást váltott ki.

„Ballagás”

Laptársunk, a Balassagyarmaton he-tenként megjelenő „Nógrádi Hírlap” e hó elsején megjelent számának második ol-dalán e címmel az alábbi cikk jelent meg, melyet teljes egészében leköszölni kény-szeredünk, hogy hozzászólásunkat kedves olvasóink megérthessék.

„Nemsokára fogják énekelni.
Ballag már a vén diák tovább.
Isten veletek cimborák tovább.
Az ut hazámra visszavisz.
Filiszter leszek magam is.
Tovább, tovább, tovább,
Fei búcsúcsókra cimborák.

Ennél értelmelenebb szokást ezzel a szövegű dallal keveset lehet találni.

Mária Terézia által alapított sel-mecbányai bányászati és erdészeti főis-koláról távozó vendiákok dala volt. A vendiákoké, a Bukovay Abszintinsoké, akik az előadásokon abszensek voltak és így hanyagságuk miatt többször elbuktak, míg végre beleöregedek a tanulásba. Vala-hogyan végre átsusztak és elbucsuztak az együttműködő cimboráktól, a könyvektől, a további önképzéstől, mert filiszterek akarnak lenni.

Mi is az a filiszter? Magyarul nyárs-polgár, azaz bugris, korlátozott gondolko-zású, szűkkeblű polgárt jelent. Tehát nem egyszerű polgárt, aki ismeri kötelességeit, az ösztönző erőket, melyek cselekvés ide-jén nagy keresztény, emberbaráti és ha-zafias elhatározásokat és tetteket patintá-nak ki lelkünkbelől. Nem is világpolgárt, akinek szemlélete, életmódja, magatartása mindenütt hamarabb érzi magát otthon, mint hazájában. Nem is diszpolgárt, amely cím a városok és községek elismerését fejezi ki azoknak a jeleseknak, akik pol-gártarsaik közül érdemeik, követendő pél-dák által tüntet ki és mint ilyeneket al itják oda polgártarsaik elé.

Nem. Még csak nem is burzsoáziai, burzsuj, aki munkája, tanúsága, szorgalma által a nagyiparban, kereskedelembe va-gyont, jöletet szerzett magának és egy-szersmind, ha nincs elég szociális érzése, az alacsonyabb társadalmi rétegek gyü-löletét is.

A nyárspolgárt jellemzi a sekélyes életszemlélet, az értelmi és érzelmi élet eltokosodása, az alacsonyrendű maradás a fogalmak tisztázásának szükségességétől való visszahuzódás, aki lusta, renyhe meg-különböztetni az erkölcsit az anyagitól,

megcsömörlött diák korában a tanulástól és léha élvezetektől. Ezekről bucsuzik ily elvekkel lép a komoly életbe. Ezért akar filiszter lenni. Aki már többé nem fog-lalkozik semmi nemessel, nem lelkesedik semmiért, csak önző módon napról-napra és a szerény létfenntartási eszközök és ke-vés munka nyújtotta haszonból. Korai vén-gyerekek rideg cinizmusával kiábrándul, elfásult, unott kedéllyel, nincs semmi fel-tőrekvő vágyuk, quorum deus venter est, akiknek a hasuk az istenük.

Ez a filiszter, a nyárspolgár.

Ki akar ilyen lenni?

Lehet-e ilyeneket, vagy ezek szoká-sát követni, ostoba dalaikat énekelni fiuk-nak, lányoknak, akár egyetemi, akár középiskolai, vagy pláne elemi iskolai tanulóknak befejeztével?

Helyes pedagógia-e az, ha ahelyett hogy az ifjúságot felvilágosítanak a helyzet-fonakságáról, maguk az egyetemi, gimná-ziumi tanárok, sőt miniszterek is részt vesznek az ifjúsági ballagáson, melyet ren-desen egy zártkörű mulatozás követ és sokszor elfajult tivornya fejez be.

A felsőbb körök már belátták ezt. Még nem jelent meg tiltó rendelet, de már vagy elmaradoznak a ballagástól, vagy átalakítják igazi búcsúzó, emlékünneppé, amilyen volt eredetileg, amikor ezeket még diszvizsgáknak neveztük, ahol kiosztották a jutalmakat és utolsó Isienhozzádot mon-dtak az Alma Maternek minden filiszter-kedés nélkül.

Ilyenné fog lassan átalakulni a ba-lassagyarmati gimnáziumban is a ballagás, amit Farkas István gimn. igazgató tanügyi főtanácsos helyettesít az által, hogy az intézeti zászlót a végzett ifjak a következő osztálynak ünnepélyesen átadják és ez alkalommal fejezik ki hálájukat az intézet tanári kara iránt, fejtik ki a kapott elveket, amelyeket az élet további síkján akarnak megvalósítani.

Ez a komoly ifjúsághoz méltó ünne-pély!

Az ilyen acélos ifjúság nem akar filiszter lenni, amint már több gimnázium-ban el is hagyták ezt a neveléséges filisz-terkedést.

Amikor e cikket olvastuk néhány pillanatra valami nehéz köd ült meg lel-künkben. Ugy éreztük magunkat, mintha féltetlen és gyönyörrel, boldog hevülettel ápolt virágok kertünkben hatalmas, jégesős zivatar furkóbotja tarolta volna le. Mintha

ifjúságunk drága emlékkincseit őrző lelki-muzeumunkba durva, szörös kezű mar-talóc tört volna be s egyik legszebb és leg-értékesebb meissenai porcellánunkat kimé-letlenül törte volna össze. De boldog ifju-korunk ragyogó emléktára és a tradíciók ápolása iránti, naggyáfejtett szeretetünk azt a néhány pillanatnyi ködöt és rém-képeket eloszlatta s elhatároztuk, hogy laptársunk ezen ismeretlen cikkirójának e tárgyban vallott nézetét és rosszhiszemű beállítottságát igyekszünk jobbra és szebbé-re fordítani, vagy ha vele szemben ez nem is sikerülne, de a cikk elolvasóit óhajtjuk egyéni és balkezes elvének lelki kártevőségétől elszigetelni.

A ballagás az Alma materől búcsúzó egyetemi, főiskolai végzett hallgatóknak szokása volt a multban, középiskolás és elemi iskolás tanulóknak ehhez soha nem volt joguk, mint ahogy Selmecbányán, sem Sárospatakon, sem egyebütt, ahol a főiskolák mellett középiskolák is vannak, a középiskolások nem kultiválták. Kifeje-zetten egyetemet, főiskolát végző tizenhat-tizennyolc esztendő iskolapadokban el-töltött „vén diák”, egyetemi „polgár” kiváltsága és eredete a selmecbányai aka-démiára Németországból tanulni érkezett ifjakról származik. Maga a dal a német „Bemooster Bursche zieh' ich aus, Ade!” kezdetű dal szövegének szabad fordítása. A „vén diák”-ok azonban a selmecbányai akadémián, majd később főiskolán nem az „absens”-ek, a részegeskedő és züllő fráterek voltak, hanem általában vala-mennyien, akik oda beirakoztak, mivel mögöttük már akkor hosszú tanulmányi idő állott. Egyszerűen nem a főiskolán kelletlenül több évet eltöltött ott „vénült” diákra értelmezendő a „vén diák”. De ha akadt kisebb számban olyan diák, aki az előirt tanulmányi időnek a háromszorosát is ott töltötte, még mindig nem lehet könnyelműen és feltétlenül úgy általáno-sítani, hogy az csak hanyag, részegeskedő, züllött firma volt, mert a selmecbányai főiskolán tanulni vágyó és szerető ifjak több esetben a bányászati, kohászati és erdészeti szakot is elvégezték s három mérnöki diplomával indultak el „filiszte-reknek” az életbe.

Mi is az a filiszter? kérdezzük mi is, a cikkiróhoz hasonlóan. Cikkiró, amint megállapítottuk, egyedül Szécs-Ferenc: Idegen szavak szótárából merítette a szó magyarázatát, mely azt mondja, hogy a filiszter: nyárspolgár, bugris, szűk-keblű ember. A Révai Lexikon viszont azt állítja, hogy „filiszter a német diák-nyelvben mindenki, aki nem egyetemi tanuló, vagy a diákság ellensége. Eredete

Majd Ur Lajos osztályfőnök állott az intézet asztala elé és meg-ható beszéd kíséretében vett a ke-zébe egy-egy diszes kiviteli tarisz-nyát, benne egy-egy darab pogá-csát és egy fillérel, a sorba eleje járuló vendiákok nyakába akasz-totta, egy vándorbotot nyomott mindenik kezébe egy szép salgó-tarjáni bányászbót formájában és elbocsátotta a ballagó sereget amely dalos ajakkal zengte utolsó bucsu-énekét és kivonult az udvarról, hogy körülkerülve az intézetet, megegy-szer megsimogasson a lelkével min-dent, ami az iskoláé s megegy-szer magába szívja annak szellemét ut-ra-valólagyanánt a nagyuttra, amely-nek állomásain a munka, a kenyér, a gond és a boldogság angyalai in-tegetnek várakozón az ifjak felé.

Az ünnepség végén Dr. Förs-ter Kálmán polgármester az igaz-gató és az osztályfőnök kíséreté-ben felkereste városunk első kereskedelmi érettségijére felser-dült fiaink seregét és egy barátsá-gos kézszerítással köszöntötte őket az élet küszöbén, biztatást jelentő szavakkal. Este a városon vonult végig a ballagó diáksereg, felke-resve az igazgató és a tanárok la-kását és mondott köszönetet a rá-juk áldozott értékes szolgálatokért.

Verőfény, áldott májusi verő-fény áradt a kéklő magyar égből az egész ünnepségre. De a megha-tottság csendjének könnyes pilla-nataiba is bele-bele zugett nem-csak a kívül zajló élet, de a távoli harcok és a hadak útján járó ma-gyar sors moraja is.

Egész embert vár és kíván if-jaink mindegyikétől. Kemény ma-gyart, ki művelt főt, becsületes kezét, nemesen érző szívet min-denikben!

Történelmi sorsfordulók idején a magyar kereskedelmi élet böl-csőjénél állva nagy várakozással tekint városunk is iskolájának erre az első sarjadására és a minden-ken való hűségre, intést helyezve el átvett tarisznyájukba, kívánjuk, hogy a kezükbe került vándorbot Aron kivirágzott vesszejévé változ-hassék mindenikök kezében, s en-nek virágai között is őrizték meg az Alma Mater utolsó bucsucsó-kjának szellemét és mézét a diák-élet jó és rossz, vidám és busongó emlékeinek koronájaként

Dr. Cs. L.

homályos, annyi valószínű hogy Jénában keletkezett." Cikkíró szerint tehát mindazok, akik boldog ábitattal valaha is énekeltek „Filiszter leszek magam is”, ma „szűkkeblű”, „korlátolt gondolkodású”, sekélyes életszemléletű, stb.” nyárszolgák még akkor is, ha a köz- és gazdasági életben kiváló mérnökök, szakemberek, társadalmunk kimagasló értékei, akiknek „szokását követni, ostoba dalaikat énekelni” nem ajánlatos a tanuló ifjúság számára.

Ha a „filiszter” szónak etimológiája nincs is eddig biztos, kétségbevonhatatlan alapon kimutatva, az élet igazolta szemléletből magyarázva származását, a boldog diákelet és ifjúság után következő dolgok, munkás életbe való átlépést és a benne való elhelyezkedést jelenti és semmiesetre sem a bugris, szűkkeblű nyárszolgát, amint az Szécsi Ferenc: Idegen szavak szótára állítja s még kevésbé olyan nyárszolgát, mint amilyen jelzőkkel cikkíró jellemzi.

Cikkíró szerint „maguk az egyetemi,

gimnáziumi tanárok, sőt miniszterek is résztvesznek az ifjúsági ballagáson”. Ezen állításával csak azt bizonyítja, hogy a mult hagyományainak hü ápolása a jó pedagógusok kötelessége, nem pedig az azok lerombolása, mint cikkének megírásával elérni szándékozott. Az ifjúsági ballagás elkülönítendő az intézettől. Az iskolát elhagyni készülő ifjú a ballagással a diákevek kedves és kitörülhetetlen emlékeitől búcsúzik. Ártatlan, kedves s mindenképpen értékes hagyomány ez, mely ifjura, öregre egyaránt szívet, lelket melegengető hatással bír és semmiféle évszázad ünnepével és „diszvizsgával” nem hasonlítható össze és nem pótolható.

Ballagion csak tovább a mai ifjúság a hagyományok tisztelésének és ápolásának kemény országútján s vigye el magával ezt az erényt az életbe is, mert a tradíciók nem tisztelése és elvetése, látható példák alapján, az élet krónikusa elcseszedéséhez és savanyú elvek faragásához vezet.

(—ány.)

Szent József oltalma bucsuünnep a ferences plébánián.

A munkások hétköznapi elfoglaltsága miatt templomunk bucsuünnepét szokás szerint vasárnapra, az idén május 16-ra tesszük át.

Az ünnepet megelőző három nap a májusi litániákhoz kapcsoljuk a Szent József ájtatosságát is, melyet mindennap szentbeszéd vezetett be. A szentbeszédet háromnapon keresztül (május 13., 14., és 15-én este 7 órakor) P. Karácsonyi Aladár gyöngyösi ferences házfőnök, teológiai tanár tartotta.

Szombaton este szentbeszéd után rövid szentséges, gyertyás körmenet az acélgyári iskoláig, azt megkerülve a Salgó-utcán vissza.

Az ünnepen 10 órakor főpapi mise, amelyet dr. Kele István jászberényi prelátus plébános, fősperes, főrendiházi tag végez fényes papi segédlettel. A szent-

beszédet ugyanekkor P. Kéri Xayér jászberényi ferences házfőnök mondja.

Az ünnep keretében a templomtérén az Asszony Kongregáció tagjai rendezésével „Könyvnapot” tartunk, amelyen a mai magyar irodalom hitbuzgalmi, tudományos, kulturális, és szépirodalmi remekművei mind be lesznek mutatva és itt jutányos áron kaphatók! — Rossz idő esetén a könyvnapot a ferences Kultúrházban tartjuk.

Buzdítjuk a hűveinket, hogy a Szent József ünnep előtt tartandó szentbeszédet meghallgatva azon legyenek, kik még a husvét gyónásukat és áldozásukat nem végezték el, e szép alkalmat arra is felhasználják.

Mindenkit szeretettel vár a főpapi szentmisére, valamint a katolikus könyvnapra a Ferences plébánia.

Az önkéntes ápolónők

önzetlen munkája valóságos mentőv a hadisérültek és betegek számára. — Ma pedig, amidőn a mögöttes országrészek lakói sem mentesek a légítámadások pusztításaitól, fokozottabban fontos a képzettségük, mint régebben, most máról-holnapra is ezreik sérülteknek, sebesülteknek szoríthatnak a szakképzett ápolónők ellátására.

Ezért fokozott és hatványozott megelégedéssel és örömmel szerezünk tudomást arról, hogy az acélgyári kórház falai között immár negyedszer folyt le az önkéntes ápolónői szakképző tanfolyam, melyet dr. Dörflinger János kórházi igazgató főorvos vezetett le önzetlenség és követendő példát nyújtó ügybuzgalommal.

F. hó 13-án délután 3 órakor vette kezdetét a vizsga, melyen a magyar Vöröskereszt Nógrád vármegyei elnökségének képviselőitén a főispánné felkérésére, Nagy Bertalané urnő, okleveles önkéntes

ápolónő elnököl. — Megjelentek a vizsgán dr. Förster Kálmán polgármester és neje, Karattur Antal acélgyári igazgató, egyúttal a Vöröskereszt Egyet salgótarjáni elnöke, Horváth László polgármesterhelyettes, Milassy Mária a Manz. főtitkára és mások.

A vizsgára jelentkező 30 hallgatónak dr. Dörflinger tette fel a megoldandó kérdéseket, amelyre kivétel nélkül oly feleleteket hallhatunk, amelyek az értelmesség, a komolyság, az alapos készultség, a teljes odaadás és a tudás fényét tükrözték vissza. A hallgatók feleletei azt a meggyőződést keltették, hogy az elméleti felkészultség a gyakorlati élettel párosulva, adandó esetben gyógyító balzsamot fog nyújtani a reá szoruló szenvedő sebesülteknek és betegeknek.

A vizsga befejeztével Horváth tanácsnok üdvözölte a tanfolyam résztvevőit majd elismerőleg emlékezett meg a nem-

zeti és vallásérkölcös érzületekből fakadó nemes törekvésről, amely elsősorban dr. Dörflinger János kórházi igazgató főorvosnak érdemeit és önzetlen törekvéseit tükrözte vissza s arról a magas színvonalu sikeréről, amely minden feltűnés nélkül csöndben, de annál eredményesebben immár a negyedik csoport önkéntes ápolónőt készíti elő az emberbaráti és honvédelmi közszolgálatra A háborustörténelmi színeket is komolyan szemléltető beszéd mélyen megkapta a hallgatóság lelkületét s a szorgos és fáradhatatlan oktató és vizsgáztató dr. Dörflinger igazgatót lelkesen megéljenzete.

A levizsgázott hallgatók névsora a

következő:

Balkó Béláné, Berta Mária, Blazsek Istvánné, Csiki Jánosné, Dombai Izabella, Falusi Jánosné, Gubányi Mária, Haidu Gáborné, Horváth Irén, Jancsár Mária, Kelemen Józsefné, Kékési Olga, Kovács Valéria, Kóházi Irén, Könyvü Ilona, Kubarczik Irén, dr. Mateidesz Gáborné, Magyar Mária, Mákos Mária, Nagy Irén, Oriai Ilona, Patai Ilona, Patai Antónia, Pobožni Anna, Petonszki Lászlóné, Rigó Lajosné, Takács Livia, Tölgyesi Elza, Tandi Erzsébet, Vizsvozszi Nándorné, Zámecsnik Helén, Jancso Jánosné.

A sikerhez részünkről is a szebb jövő reményében melegen gratulálunk!

A Szent Erzsébet Nőegylet

szokásos tárgysorsjátékkal egybekötött népünnepélyt ezévbén június hó 6-án (vasárnap) délután rendezi meg a városi Liget vendéglőben. Mint a kibocsátott sorsjegyekből látható, az idei tárgysorsjáték felülmúlja az eddigieket. Az egyesület vezetősége a nyereménytárgyak számát jóval felemelte és idén 2 főnyereményt fognak kisorsolni. Az első főnyeremény egy konyhaberendezés, mely áll 1 konyhasztalból, 2 konyhaszékből, 1 szekrényből, 1 személtádból és 1 fásládából. A második főnyeremény 2 kocsi szén. A további nyereménytárgyak között nagyszámban találhatók különböző értékes kézimunkák, ugymint zsúrterítők, horgolt csipketerítők stb., háztartási cikkek, díszlámpák, gyermekjátékok, élőállatok. Az egyesület vezetősége szorgos munkát fejt ki a tekintetben, hogy a népünnepélyen megjelent felnőtteket és gyermekeket kellőképpen szórakoztassa és dacára a nehéz időnek, megfelelő élelmezéssel is ellássa A részletes műsor most van kialakulóban és erről legközelebbi számunkban bővebb tájékoztatást adunk. A nyereménytárgyak egy részét a nőegylet a Hangya főtéri üzletének kirakatában fogja a napokban kiállítani. Sorsjegyek az egyesület vezetőségi tagjainál még kaphatók.

Támogasd a Vöröskeresztet!

Hírek és különfélek

OTRANTO

Huszonhat esztendeje, hogy az Adriai tengeren, az otrantói szorosban lezajlott az első világháború egyik legdicsőbb és legemlékezetesebb haditénye: az angol-francia blokádzáron, az aránytalan túlerőn diadalmasan áttörő Novara cirkáló hőstette.

Otrantó... Novara... — aki ezt a két, immár történelemmé vált nevet hallja, mint visszhangot érzi felelni rá a harmadik nevet, Horthy Miklós nevét. És e három névből, mint bonthatatlan hármassakkordból, csodálatos zengéssel árad a magyar hősiesség, kötelességteljesítés, önfeláldozás hangja. A hősiesség, amely szembeszáll minden túlerővel, ha a haza érdeke ezt kívánja, a kötelességteljesítés, amely önfeláldozással magasztosul, mert hiszen ki ne tudná, hogy a Novara parancsnoka, Horthy sorhajókapitány, súlyos sebekből vérezve, hordágyon fekve is továbbvezette az ütközetet a győzelemig.

Szemtanuk mondják, hogy Horthy Miklós sebesülése életveszélyesnek látszott, amikor az ütközet hevében a hajóorvos bekötözte a vérző tagokat, de ami akkor csodálatosnak látszott, a súlyos sebesült felépülése, arról ma már tudjuk, hogy a Gondviselés műve volt. Azt az ezeréves gályát, amely a viágháború zajló tengerén végzetes léket kapott, az elmerüléssel küzdő Magyarországot, csak olyan sorsküldött vezér emelhette fel a süllyedésből és vezethette a jobb jövő nagy, sza-

bad horizontja felé, aki már annyira ragyogó példáját mutatta a hősiesség, kötelességteljesítés, önfeláldozás férfierényeinek, mint Horthy Miklós Otrantóban a a Novara parancsnoki hidján.

Minden nemzet hálával tartozik azoknak a hőseinek, akik a haza szolgálatában, dicső fegyvertényeikkel, példát mutattak és dicsőséget sugároztak messze jövőre. Milyen sokszoros hálával gondolhat tehát a magyar nemzet az otrantói ütközet hőisére, Horthy Miklósról, aki három évvel később, mint a magyarok választott vezére, újra szembeszállt egy értetlen világ minden túlerőjével, hogy immár nemcsak hősiességével, kötelességteljesítésével, önfeláldozásával, hanem bölcsességével is vértézve, újból a jólét, biztonság és tekintély révén vezesse az országát.

Otrantó dicső napjának fordulója minden esztendőben a magyar hála, hődolet és büszkeség emléknapja. —y—n.

Elölépés. A belügyminiszter ki-nevezte dr. Vanka Alajos h. aljegyzőt, tényleges I. o. aljegyzővé, aki a polgármester kezébe f. hó 14 én letette a hivatali esküt és a polgármester üdvözölte az aljegyzőt. Dr. Vanka Lajos köszönetet mondott az elismerő és gratuláló szavakért.

Személyi hír. Az új budapesti-deki kir. főigazgató Dr. Fodor Ferenc egyetemi tanár bemutatkozó látogatást tett városunk tanintézteiben F. hó 11-én este a gyorsan érkezett a főigazgató, akit a tanárok és tanítók nagy tömege várt az állomáson. 12-én és 13-án iskolai látogatásokat tett és 13-án este 6 órakor elutazott Losoncra.

Nógrád vármegye Vitézi Széke újabbán birtokbavette Schwarcz Hermann és Sándor-téle benczurfalvai 52 kh-as és szécsényhalászi 10 kh-as zsidóipogátiakat E két birtokból 44 kh-as vitézi telek alakítottak az 1914-ben hősi halált halt Rózsa József 7 gyermekes családjára várományosa, dr. Rózsa Lajos t. főhadnagy, törvényszéki bíró, balassagyarmati lakos részére, míg 18 kh-as vitézi telek egy új háborus legénységi vitéz részére tartalékolatott.

vitéz Ballay ezredes, vitézi székkapitány.

A M I T

ma megtehet, ne halassza holnapra, mert június 8-án van a jótékony-célú magyar királyi állami sorsjáték húzása, amelynek főnyereménye **40.000 ar. P.** 29.360 nyeremény, 420.000 P értékben. A sorsjegy ára: egész P 3, fél P 1.50. A sorsjegy kapható sorsjegydárusítók-nál és dohány-tözdekben.

Megalakult a Vitézi Rend Zrinyi csoportja Salgótarjánban

Vitéz Ballay Győző ezredes, Nógrád-vármegye vitéri székkapitányának közbejöttével május 11-én, kedden este, a bányakaszinó külön helyiségébe egybejött értekezlet keretében alakult meg a Vitézi Rend Zrinyi Csoportja városunkban. Vitéz Ballay Győző ezredes megnyitójában ismertette a Zrinyi Csoport célját, mely „lényegében a magyar katonaeszmény szolgálatát végző bajtársi munkaközösség. Mint a Vitézi Rend egyik szerve, szellemi és erkölcsi eszközökkel, társadalmi úton támogatja a katonai és nemzetnevelés, a honvédelmi propaganda és a nemzetvédelem munkáját. A magyar öntudat, az áldozatos hazafiság, valamint a korszerű katonai szellem széleskörű kibontakozásán fáradozik, azzal a rendeltetéssel, hogy a katonanemzeti közgondolkodás és a „hősi embertípus” kialakításával állandó értékű, összefogó szerepű és erejű intézményt teremtsen a magyar katonai gondolat és testvéri sorsközösség számára. Nem hirdet különleges új eszméket, hanem az ősi, az örök magyar hivatást tölti be hősi multunk hagyományainak ujjaélesztésével és korszerű alkalmazásával. A „katonaeszmény” nem más, mint olyan tulajdonságok és erények összege, amelyek a legnagyobb értékfejtésre képesítik az egyént és közösséget egyaránt. Kell hozzá: hit, hazaszeretet és harckészség, de nem a látszat-hit, hanem az élő és valóban átélt krisztusi vallás; nem az érdekhazafiság s nem a szónoki harciasság, hanem a Magyar Becsület jegyében gyakorolt személytelen áldozatosság és halálmegvető vitézi virtus.”

Ismertette továbbá vitéz Ballay ezredes a Zrinyi Csoport vezérlő eszményképét, jelmondatát, tevékenységét, melyet az illetékesektől jóváhagyott „Működési Tervezet” szabályoz s hogy munkatársa

lehet bármely magyar katonai vagy polgári személy, aki a célkitűzések érdekében működni kíván, mégpedig belső vagy külső munkatársként tudományos, irodalmi, művészeti és általában szellemi téren alkotó tevékenység alakjában, továbbá pártoló munkatársként a Csoport kiadványainak (lapok, könyvek, képek s egyéb szellemi termékek) átvétele, terjesztése, valamint előadások rendezése és látogatása, stb. által. A belső munkatársak száma korlátozott; feladatukat meghívás útján töltik be. A külső és pártoló munkatársi szerepre önként lehet jelentkezni. Majd a Zrinyi Csoport salgótarjáni tagozatának megalakulását mondta ki az egybehívottak egyhangú lelkesedése mellett, elnökül Korompay Lajos m. kir. bányaugyi főtanácsos, bányagazgatót, helyettesül Karattur Antal gyárigazgatót, titkárrá, Koltay Imre bányaintézőt, helyettes titkárrá vitéz Istók Elemér bányaintézőt, gazdává Molnár Jenő bányatisztviselőt, helyettes gazdává Visnovszky László acélgyári tanítót, belső munkatársakká Blánár Sándor bányatárs. igazg. tanítót, dr. Csengődy Lajos ág. ev. esperes lelkészt, Koltay Imre, Koppány István, K. Kraft Aladár bányaintézőket, Lévy Pál ref. vallásokr. lelkészt, Molnár Gyula r. kat. hittanárt, Molnár Jenő bányatisztviselőt, Nagy Ferenc polg. isk. tanárt, dr. Pap Dézso ügyvédet, Röder Alfréd acélgyári isk. igazgatót és Visnovszky László acélgyári tanítót javasolta megválasztani. A megválasztottak nevében Korompay Lajos bányaugyi főtanácsos köszöntö meg keresetlen szavakkal a beléjük helyezett bizalmat s tett ígéretet, hogy a Zrinyi Csoport célkitűzését minden erejükkel igyekeznek elősegíteni.

A Róm. Kat. Olv. Kör

f. hó 9-én tartotta 43. évi közgyűlését. Dr. Ambrus József elnöki megnyitójában köszöntötte Korompay Lajos m. kir. bányaugyi főtanácsost, a kör diszelnökét és hálás szavakkal mondott köszönetet megértő támogatásáért. Majd dr. Lapsánszky János világi alelnök hosszú éveken át ellátott munkásságát és nemes altruizmusát méltatva bejelentette, hogy dr. Lapsánszky a világi alelnöki tisztétől betegeskedés miatt megvált. Dr. Lapsánszkyt érdemeinek elismerésül, a közgyűlés a két. Kör örökös tiszteletbeli tagjává választotta. Örökebe pedig dr. Laczfalvi Ferenc m. kir. bányahatósági tanácsost választották meg. Ezt követően Fekete Gyula pénztáros, a kör fardhatatlan

gazdasági vezetője nagy körültekintéssel és lelkiismeretességgel végzett pénztári jelentését, valamint a f. év költségelőirányzatát ismertette, amelyet a közgyűlés elismerő melegséggel honorált. Befejezésül dr. Ambrus József rövid visszatekintést vetett 3 éves munkásságára, ennek kapcsán idézve Szent Ágoston egyik jelmondatát „Az embert akarata teszi emberre” — nagyvonalú beszéde és emberileg végrehelő munkássága, valamint bensőséges és nemesen érző megnyilatkozása mély hatást váltott ki a jelenlevőkben. Bucsu zásul az elmélyült barátság további fenntartását és a jó Isten bőséges áldását kérte a megjelentekre, és a Kör felvirágoztatására.

A Ferences plébánián működő Asszonyok Mária Kongregációja szeretettel közli, hogy május hó 16-án a templom előtti kis parkban KÖNYVNAPOT rendez. Vallásos, tudományos és szép-irodalmi könyvek nagy választékban és olcsó áron kaphatók. — Rossz idő esetén a könyvnapot a Ferences kulturházban tartjuk. Kérjük a né. közönség szíves támogatását!

Honvédeink hősi harcát segíti a hadigondozási bélyegek használatával.

Bérbeadom Zagyvapálfalván a Kun utca 5. szám alatti lakóházat üzletbelsővel, kerttel együtt.

Karancsalján családi ház egy hold telekkel, gyümölcsfákkal családi ok miatt 20 ezer pengőért eladó. Érdeklődni lehet: Újtelep 221 sz. alatt.

Japan is felhagy a bányászattal.

(MN) Mig a japán kormány a kínai konfliktus kitörése óta a japán fizetési mérleg egyensúlyba hozatala céljából az aranytermelés erőteljes ingadozása mellett foglalt állást, az aranyszükséglet időközben beállott erős csökkenésére való tekintettel aranytermelési politikájának gyökeres megváltoztatására határozta el magát. Ujonan kiadott irányelvek szerint a csupán aranykitermeléssel foglalkozó bányáknak üzemüket be kellett szüntetniük, a többi aranybányáknak pedig a hadigazdálkodás szempontjából fontos melléktermékek, mint például a réz termelésére kell a súlypontot áthelyezniük.

Vennék zongorát v. pianinót

sürgősen készpénzért.
Budapest, Pozsonyi ut 1. V.
rágúzet Telefon: 11—59—34.

Eladó a Luby parcellán egy családi ház, mely áll 1 szoba, előszoba, konyha, élelőkamra, gyümölcsös és kút. Cím a kiadóban.

CZÁJA

CIRKUSZ

Igazgató: özv. Czája Jánosné és fia
Czája János.

Csak rövid ideig!
Május 17-től 23-ig. Nagy megnyitó
DISZELŐADÁSSAL

kezd a Vásártéren!

Többek között fellépnek:

F A T M E a titkok királynője

Bayer kapitány a csodasajmaival	3 Rissay Szépség! Erő! Teljesítmény!
Karmanow égvedülálló kutvarevű.	Horváth nővérek a hajlékonyság csodái
2 Mady játék a halállal	Wong Fay a keleti ördög

és még 10 világattrakció!

Naponta az előadások 4 és 7 órakor! Időszórú helyárral!

Zenét a Dobó István 14 honv. gyalogezred zenekara szolgáltatja!

Jegyelővétel és a cirkusz pénztáránál délelőtt 10 órától 1 óráig és délután 3 órától.

SALGÓTARJÁNI APOLLO MOZGÓ

Május 15-én szombaton,
május 16-án vasárnap
és május 17-én hétfőn

A titkos parancs

Főszereplők: Viktor de Kowa és Paul Hartmann
Kieg: Magyar világhíradó

Május 18-án kedden
május 19-én, szerdán,
május 20-án, csütörtökön

Az első randevu

Főszereplők: Danie le Darrieux, Fernand Lodeux.
Kieg: Ufa és Luce h.

Hirdessen
„A MUNKA”
politikai hetilapban!

Megjelent Falusy Nándor:

„muszkaországban...” és „Katona vót idapád is...” című két magyarnótája. Az előbbi egy völgyegényt veszített menyasszony keservét zokogja, az utóbbiban egy hadiözvegy biztatja fiát a szent Haza megvédésére. Mindkét dal országos versenyen díjat nyert. Lélekbeemelő zenéje Csonka Demetertől van. Kapható minden könyvkereskedésben.

Fokozódó nehézségek előtt áll a svajci textilipar.

(MN) Zürichi jelentések szerint a svajci textilipar helyzete a behozatali viszonyok romlása miatt tovább rosszabbodott. Egy év óta szinte alig sikerült gypotot importálni, de nem jobb a helyzet a gypjubehozatal terén sem. Ilyen körülmények között a belföldi műrost- és műselyemtermelésre fokozott feladatok várnának, a külföldi nyersanyagok és egédanyagok beszerzése azonban itt is súlyos nehézségekbe ütközik. Minthogy a behozatali viszonyok javulása nélkül ebben az évben új ruhajegy kiadására nem lehet számítani, a fogyasztás kénytelen lesz egészen a műrost és műselyem-cikkekre szorítkozni.

Körkötőgépet veszek

használt állapotban

**Phónix, vagy
Kleopatra**

g y á r t m á n y t.

Értesítést kérek
KORDA SÁNDOR,
Budapest, IV. Váci-utca
19 szám.

SPORT

SBTC — Ferencváros F. C. 2:1

4.500 néző.

Vezette: Palásti Ferenc.

Régen nem látott, hatalmas közönség gyűlt össze vasárnap délután az SBTC pályán. Losonc, Fülek, valamint a környező falvak sportpártoló közönsége részint vonaton, részint teherautókon és biciklin jött be a nagy mérkőzésre és már az előmérkőzés alatt előzőnlőtték a pályát. Kicsi, de nagy labdarugó kulturát képviselő bányás és gyárvárosunk közönsége is nagy számban volt kíváncsi arra, hogy a bajnoki tabellán 6. helyen álló csapata az Európa hírű ellenfelet képes lesz-e most legyőzni.

A Ferencváros csapata már korán kiment a sportpályára és már a részükre elhelyezett padokon nézték az előmérkőzést, akkor, amikor az SBTC csapata Schlattner Károly intéző és Pakozdy László edző vezetésével megérkezett a pályára közvetlenül a rejtékhelyükről. Látszott rajtuk a pihenés, a pompás erőnlét és minden szavuk bizakodó volt a mérkőzés kimenetelére vonatkozólag. De szerények voltak, mint magyar emberhez illik, akik biznak tudásukba és erejükbe.

Fél 6 órakor Palásti játékezelő sávjára így álltak fel a csapatok:

SBTC: Nádasdi — Simonyi VI, Kiss — Szabó, Debreczeni, Bogár — Kovács, Csuberda, Vincze, Laczkó, Puskás. Ferencváros: Csikós — Rudas, Polgár — Nagy II., Sárosi III., Farkas — Sipos, Onódi II., Sárosi dr., Finta, Beke. I. felidő.

A Ferencváros kezd és azonnal átveszi a játék irányítását, úgy hogy a 3. percben szögletet is ér el. Azután hol a Ferencváros, hol az SBTC támad erőteljesen és a sorozatos helyzetek nagy izgalmat keltenek a nézősereg sorában. Vincze teremt magának remek helyzetet, majd a Ferencváros részéről Sipos. Finta

érnek el. Ezt Lackó rugja, de rugása a sorfalról visszapattan Csuberda elé, aki ismét rálövi a labdát. A kapu előtt nagy kavargás van. A labda kapufára pattan, onnan egy ferencvárosi kézre, de a játékezelő sávjára nem marad. Az SBTC játékosok 11-est reklamálnak. A játékezelő megkérdi a pesti határbíró, majd utána kirugást rendel el. Mi úgy láttuk, Rudas kezét érintette a labda. A 30. percben Polgár és Finta helyet cserél, majd Csuberda gölt lö, de a játékezelő les címén ezt érvényteleníti. A 42. percben Sipos fut el a labdával. Nádasdi kifut, összezsápnak Sipossal, aki fekvő marad ugyan, de labdája az üres kapu felé tart, melyet Debreczeni még elér és tisztázni tudja azt.

Ebben a játékidőben több feljegyzésre való esemény nem történt. II. felidő.

Ez a játékidő is a Ferencváros támadással kezdődik, de az irányítást hamar átveszi a hazai csapat. Kovács kap labdát, aki csak kevéssel rug mellé. Majd ismét ő szalad el és remek beadása a jó iramban érkező Puskás elé kerül, aki a felugró labdára bal lábát lövése is emeli és a vetődő Csikóst ezzel be is csapja, mert lábát ismét visszahuzza és fejével a jobb sarokba helyezi a labdát 2:1.

A gól fellelkesíti a közönséget és az szaporán buzdítja csapatát. A Ferencváros mintha kissé megzavarodott volna ettől a hangorkántól és vagdos, csapkod, míg a tarjaniak pompásan passzolnak és adják egymásnak a labdát. Most az SBTC határozott főenyben van.

A 30. perctől kezdve az SBTC-nek 4 helyzete is van a gólszerzésre, de Laczkó, Puskás, Vince és Csuberda a túlfutott légkörben hibáznak.

A mérkőzés utolsó perceiben említésre méltó esemény nem történt.

Szögletarany: 5:5

A pompás erőnléttel rendelkező SBTC megérdemelten nyerte ezt a mérkőzést meg, nagyvívú ellenfelével szemben. Kis szerencsével 3—4 gólos is lehetett volna ez a győzelem. Az erőnlét mellett jobb volt az SBTC összjátéka, jobb volt a taktikája és a korszerű rendszere ismét diadalmaskodott ellenfele felett. Ezen felül az a hatalmas lelkesedés és győzni akarás, mely a játékosokat fűtötte, magasan a Ferencváros teljesítménye felett állt. A Ferencváros sokat tologatott és rövid passzokkal próbálkozott, míg az SBTC a szélsőknek adott hosszú labdákkal állandóan veszélyeztetette ellenfele kapuját. A mérkőzés minden mozzanatát alapos megfontolás tárgyává tettük és megállapítottuk, hogy ezt a nagy mérkőzést az SBTC megérdemelten nyerte meg.

Egyénileg Nádasdi a hosszú szünet után ismét jól mutatkozott be. A két hátvéd közül Kiss és Simonyi VI. a rangsor. A fedezetekben Debreczeni 1-re játszott, de nagyszerű teljesítményt nyújtott Bogár és Szabó is. A csatársorban Csuberda és Laczkó egyformán jól játszottak, sőt Vincze, mint középcsatár, minden megmozdulása veszélyt jelentett ellenfele kapujára, Kovács és az ifjú Puskás a közönség tetszését, de igaz jól is játszottak. A Ferencvároshoz Csikós jól védett.

A hátvéd között Rudas volt a jobb. Polgár látott sérülése. Nagy II. jól játszott. Sárosi III-tól Tarjánban sokkal többet vártak. Farkas nem sokat mutatott. A csatársorban Sipos emelhető csak ki, a többiek nem igazoltak nagy hírnevüket.

Palástinak egy-két ítéletével nem értettünk egyet, de a mérkőzésen egyébként nagyobb hibát nem vétett.

Tartsuk be szigorúan a légvédelmi előírásokat.

Levente híradó.

Április hó 18-án járásunkban is kezdetét vette a levente labdarugóbajnokság. Az április 18.-i I. forduló eredményei a következők voltak: Starján Város—Zpálfalva 7:1 (6:0), Acélgár—Karancskesz 6:2 (3:1), Kisterenye község—Nemti 2:0 (1:0), Vizslás—Kisterenye bányás 3:2 (3:0), Füleki Iparművek—Salgó bányás 3:1 (0:0), Starján Gépgyár—Somoskőújfalu 4:3 (2:2), Mátraverebély—Starján bányás 3:0 (2:0).

Május hó 2.-i fordulójának eredményei: Somoskőújfalu—Acélgár 3:3, Füleki Iparművek—Korlati 5:0 (2:0), Starján Gépgyár—Salgó bányás 4:1, Starján Város—Vizslás 2:1 (2:0), Nemti—Mátraverebély 3:1 (0:1).

Kisterenye község—Kisterenye bányás 3:1 (0:1), Starján bányás—Zpálfalva 4:2.

A két bajnoki forduló után a bajnoki sorrend a következő:

III. csoport:

1. Füleki Iparművek, 2. Starján Gépgyár 4—4 ponttal, 3. Salgótarján Acélgár 3 ponttal, 4. Somoskőújfalu 1 ponttal, 5. Karancskesz, 6. Salgó bányás, 7. Korlati pont nélkül.

IV. csoport:

1. Kisterenye község, 2. Starján Város 4—4 ponttal, 3. Mátraverebély, 4. Nemti, 5. Vizslás, 6. Starján Bányás 2—2 ponttal, 7. Kisterenye bányás, 8. Zpálfalva pont nélkül. B. F.

Kassák Lajos: Egy álom megvalósul.

Kassák új regénye a rendőrség épületében kezdődik s ott fejeződik be. Az elején egy idősebb, jómódú építész eltűnését jelenti be a felesége. A végén ugyanezt az embert tartóztatják le homi jelentéktelen, naivul végrehajtott szélhámosossága miatt.

Ami közbül van — néhány hónap története, s ezen belül egy egész élet felbukkanó emlékei — az a lélektani ábrázolásnak valóságos remeke.

Kassák hőse energiátlan ember, aki soha életében semmit sem kívánt erősen, ambíciók sem gyötörték, s energikus felesége nélkül szívesen megmaradt volna közepes kis vidéki tisztviselőnek. Ötvenhatesztendő, három gyermekes családja korában ébred először tudatára annak, hogy életéből hiányzik valami, s hogy ezt az életet nem bírja tovább. Az energiátlan emberek egyszeri nagy elszántságával otthagyja családját. Valami melegséget keres, amit árva gyermekében és később, kötelességtudó, de hüvös felesége mellett nem tudott megkapni.

a biztos kézzel megválogatott mellékalkotások jellemzésén kívül nagy erkölcsi értéke is van Kassák könyvének. Minden prédikációnál meggyőzőbben mutatja meg, milyen szükség van azokra a szeretetből és kötelességtudásból font kötelekre, amelyeket sokszor terhes nyűgnek érez az önző ember — holott önzésből is ragaszkodnia kellene hozzájuk, mert nemcsak nyűgöt, hanem támaszt és biztonságot is jelentenek.

Singer és Wolfner Irodalmi Intézet kiadásában jelent meg.

IRDESSEN!
A MUNKA
POLITIKAI HETILAPBAN!

Támogasd a

Vöröskeresztet!

Fiatalok O.T.I.-i biztosítottak figyelmébe!

De — mintha Goetha szavát hallanók — ami az emberben magában nincs meg, azt hiába kergeti odakünn. Az a fiatal leány, akiben az építész azt a bizonyos melegséget kereste, hamarosan cserbenhagyja. A férfi nem szereti oly szenvedélyesen, hogy súlyosnak érezné ezt a csapást. Csak hogy attól a perctől fogva, amikor családjától, polgári kötelességeitől elszakadt, s az energikus feleség támasztát is elvesztette: akarattalanságban szinte gyönyörűséggel siklik lefelé a semmibe. Új munkához se kedve, se ereje nincs, utolsó pénzt elkártyázza és — a végét már tudja. Közömbösen, szinte örömmel fogatja el magát.

Ennek a süllyedésnek mesterei rajzán,

Az Országos Társadalombiztosító Intézet a 14-től 18 éves betegség, öregség, stb. esetére biztosított fiatalok biztosítottakat, akik egészségi szempontból vagy szociális okból gyógyújíttetésre szorúlnak, 1943. május 24-től szeptember hó 20-ig 2 hetes gyógyújíttetésben részesíti.

Jelentkezni lehet a munkahelyen, vagy az OTI salgótarjáni pénztáránál (földszint 3 ajtó) ahol a „jelentkezési lap” is beszerezhető és a szükséges felvilágosítást megadják.

Országos Társadalombiztosító Intézet salgótarjáni kerületi pénztára.

IGMANDI KESERÜVIZ
minden betegség ellen

Tavaszi újdonság
Szűcs-féle

„Vitamin Crém”

A legmodernebb elvek szerint készített VITAMINDUS arccrém. Az arcbőr természetes tápanyagait tartalmazza s ezért rugalmassá, üdévleszi és megóvjá a ráncosodástól.
Szűcs-féle

„Bubi Arcszesz”

Megszünteti pattanásait és az arcbőr zsirosságát. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszertár, Salgótarján

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Salgótarjánban a „Lósonci u. 15. sz. alatt

ingatlan-közvetítő irodát

nyitottam. Kérem az érdeklődők szíves támogatását. Közvetíték: föld, ház, ház hely eladását és vételét, valamint föld- és lakásbérleteket.

Tisztelettel:
VÁGÓ PÉTER
ny. útbiztos,
ingatlan-közvetítő.

támadása dancson akad el és a szabadrugást Sárosi III. igaz bombaszerűen, de a kapufólé rugja. A Ferencváros fokozza iramát, de a tarjaniak pompásan állják a harcot. Nemcsak a tarjani védelem működik hiba nélkül, de a belső hármassuk is jól operál. Most Puskás lövése kelt izgalmat a Ferencváros szurkolók táborában, de ezt a lövést Csikós nehezen bír, de tisztázni tudja. Ismét Sárosi III. rug szabadrugást, de lövése most a változatosság kedvéért messze kapu mellé megy. A 21. percben Sárosi III-tól jó labdát kap Sipos, beadását Beke az 5-ös vonalon kapja és onnan védhetetlen gölt rug Nádasdi kapujába. 1:0-ra vezet a Ferencváros.

Öröme azonban rövid, mert Debreczeni hosszan előreadott labdájával a nagyszerűen játszó újonc Puskás elfut és mintegy 10 méterről nagyon nehéz szögéből a bal alsó sarokba rugja a labdát és a 22. percben máris 1:1 az eredmény.

A tarjaniak a hirtelen beadott gól hatása alatt még lendületesebben támadnak és úgy 20 méterről szabadrugást is